

Ιστορία της Αρχιτεκτονικής και των Στυλ

Ενότητα 1: Κλασική Αρχιτεκτονική - Δωρικός Ρυθμός

Ιάκωβος Ποταμιάνος
Τμήμα Θεάτρου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

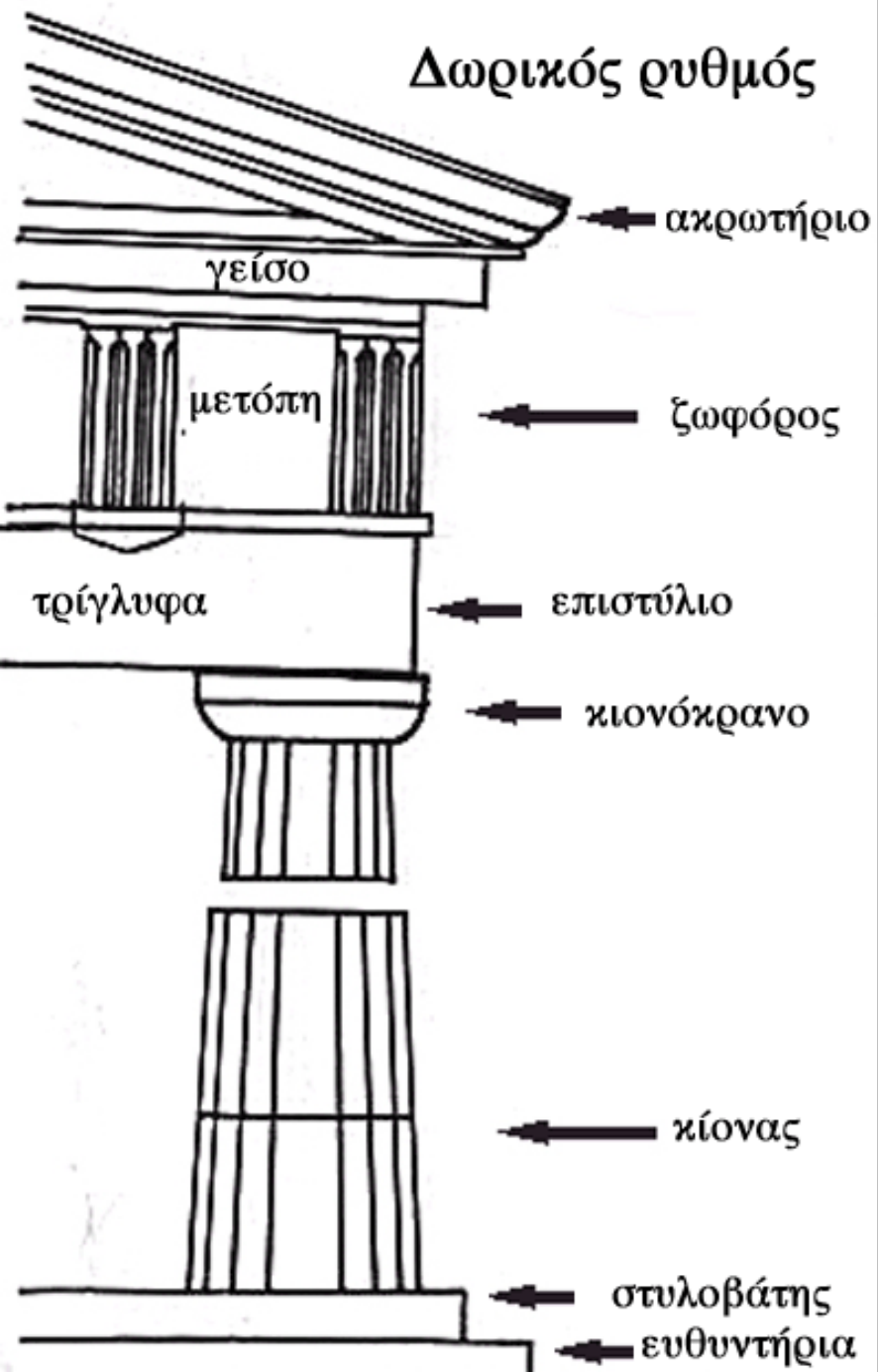
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

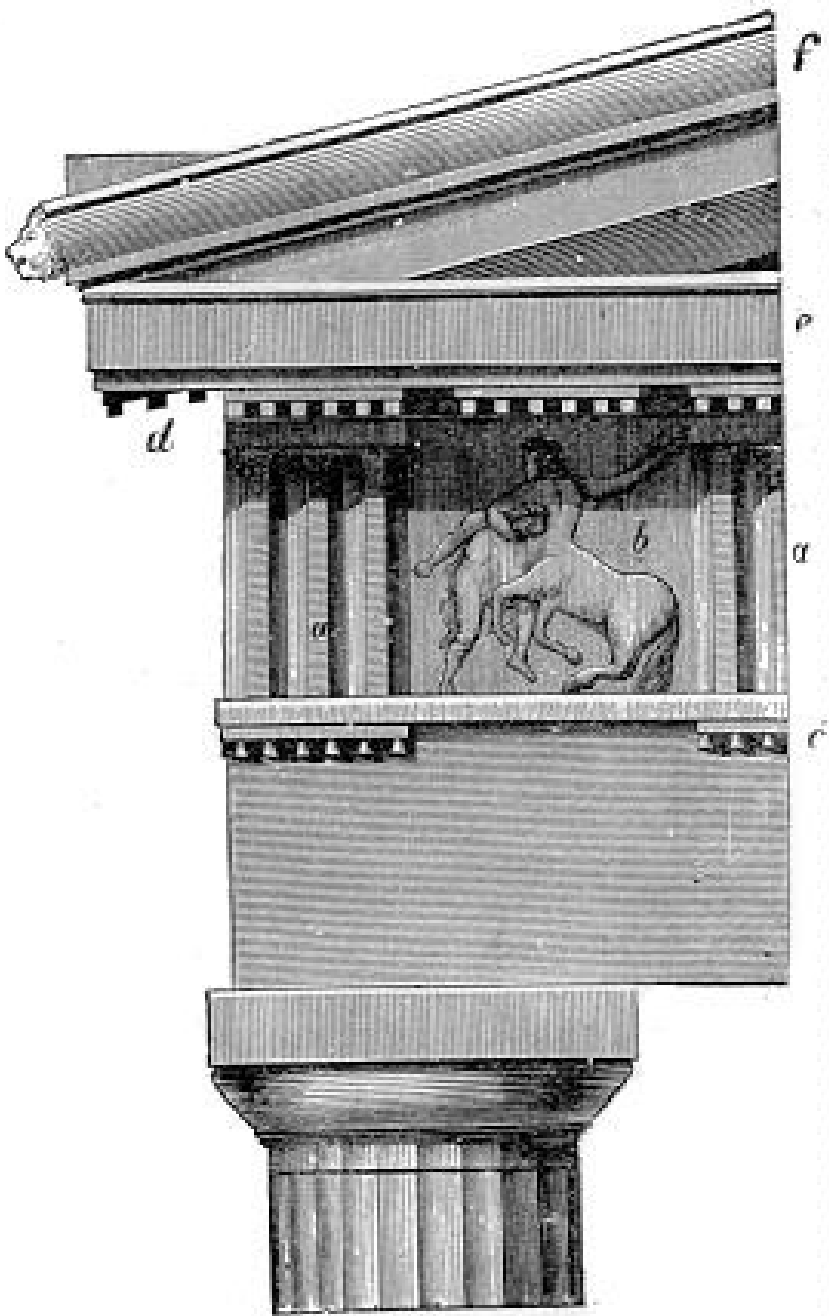
Συγγράμματα

1. Λάββας Γεώργιος, Επίτομη Ιστορία Αρχιτεκτονικής, University Studio Press
2. Χαραλαμπίδης, Άλκης, Ιστορία της Τέχνης του 20ου Αιώνα, τόμος 3.

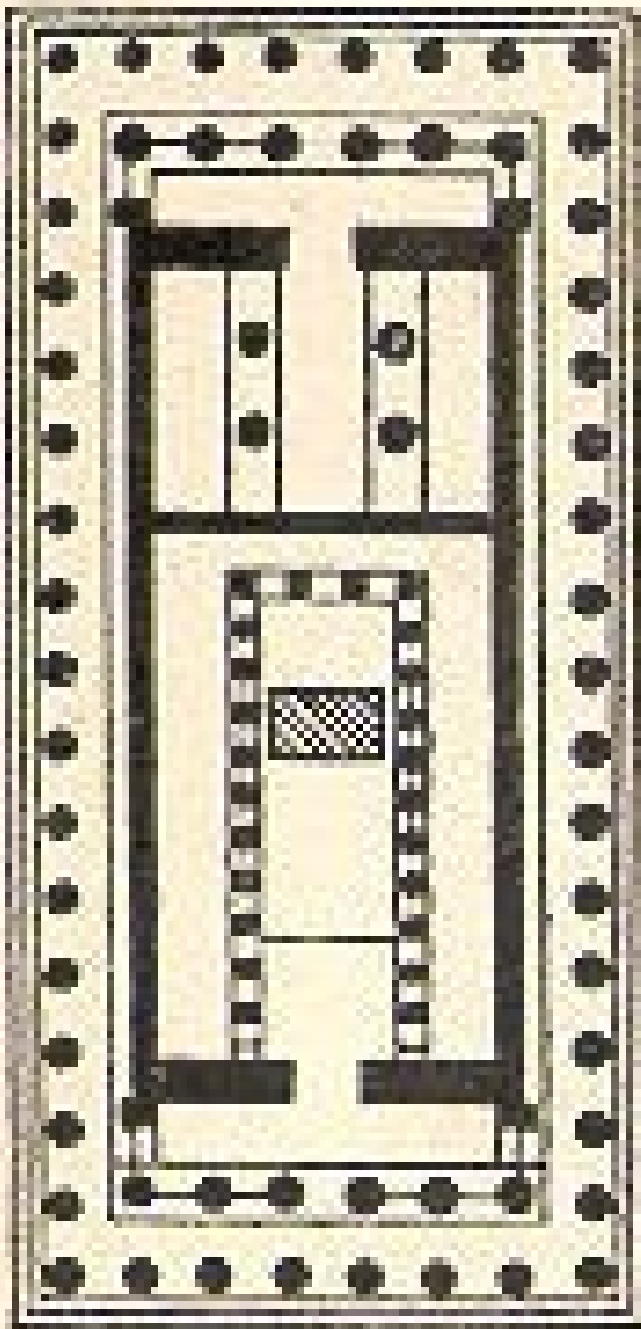

Διάφορα μέρη του δωρικού ρυθμού.

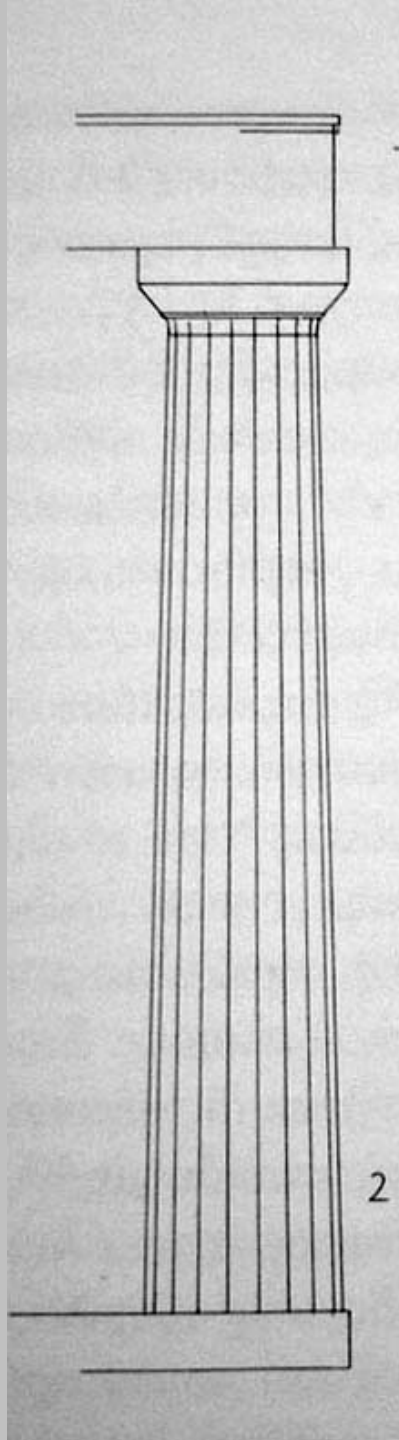

Διάφορα μέρη του δωρικού ρυθμού.

The Doric Order in the Parthenon at Athens.

Κάτοψη Παρθενώνα - δωρικού ρυθμού.

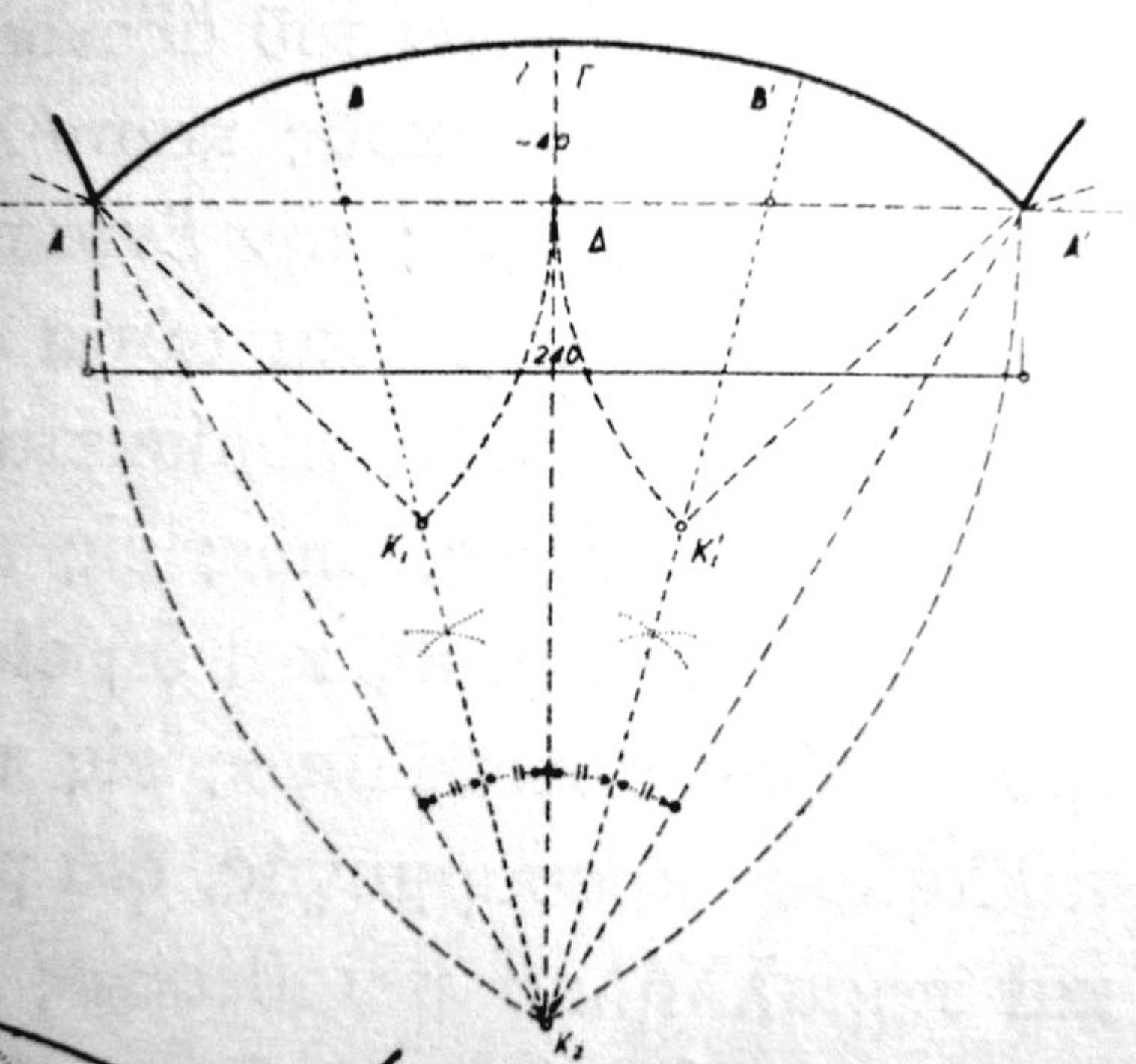
Δωρικός κίονας της ανατολικής πλευράς του Παρθενώνα, (κατά τον Μ. Κορρέ). Αναλογία διαμέτρου βάσης προς ύψος κίονα 1 προς 5,5.

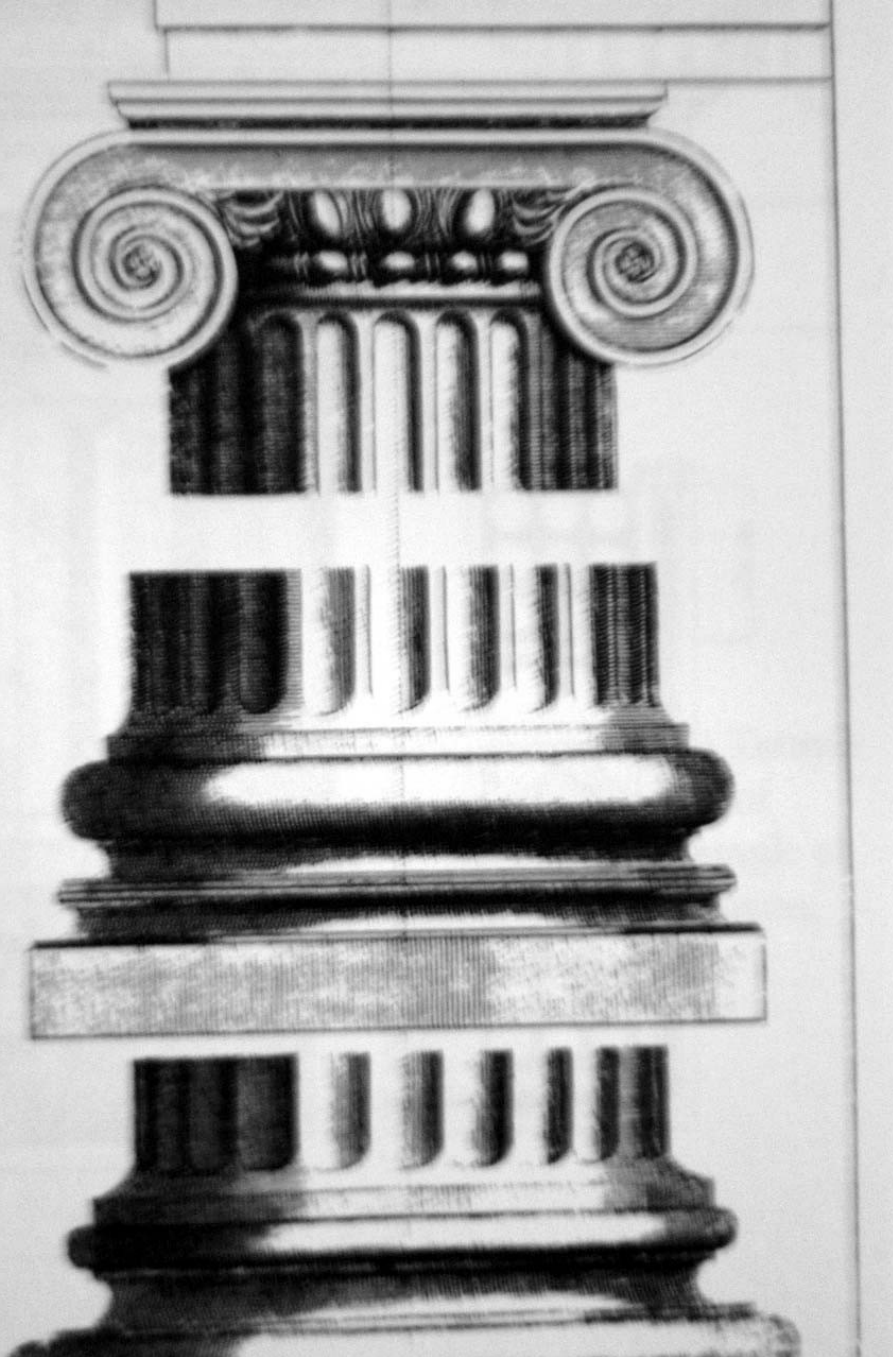
Παρθενώνας
Θριγκός (Επιστύλιο. Τρίγλυφα. Μετόπες. Ζωφόρος.)
Κίονας - Κιονόκρανο
Στυλοβάτης. Κρηπίδωμα.

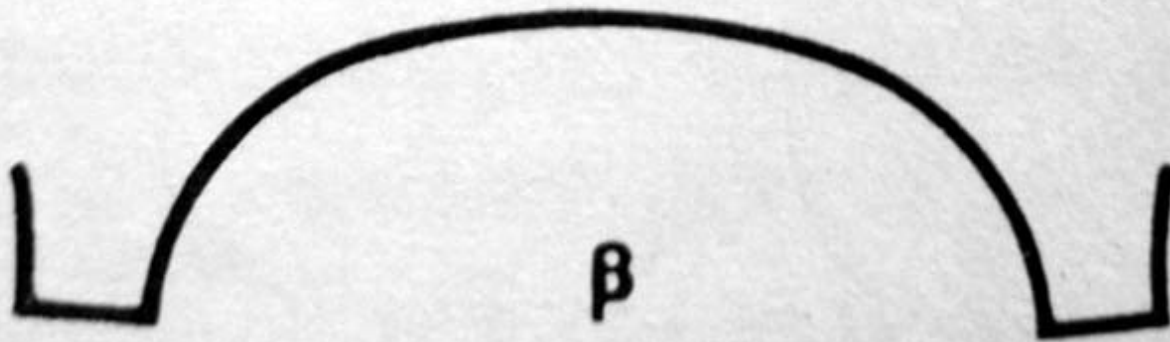
Δωρικός
κίονας. 20
ραβδώσεις..

Κάτοψη Δωρικής
 ράβδωσης. Παρατηρείστε
 τις οξείες απολήξεις. Η
 αναλογία βάρους προς
 πλάτος είναι 1 προς 6.
 (κατά τον Κωνσταντινίδη).

Ιωνικός Κίονας (κατά Tzonis & Lefainvre)
24 ραβδώσεις, αναλογία διαμέτρου βάσης
προς ύψος 1 προς 8. (πυκνότερη διάταξη)
Βάση κίονα με Πλίνθο ή χωρίς.
Αστράγαλος, Κοχλίες, Άβακας.

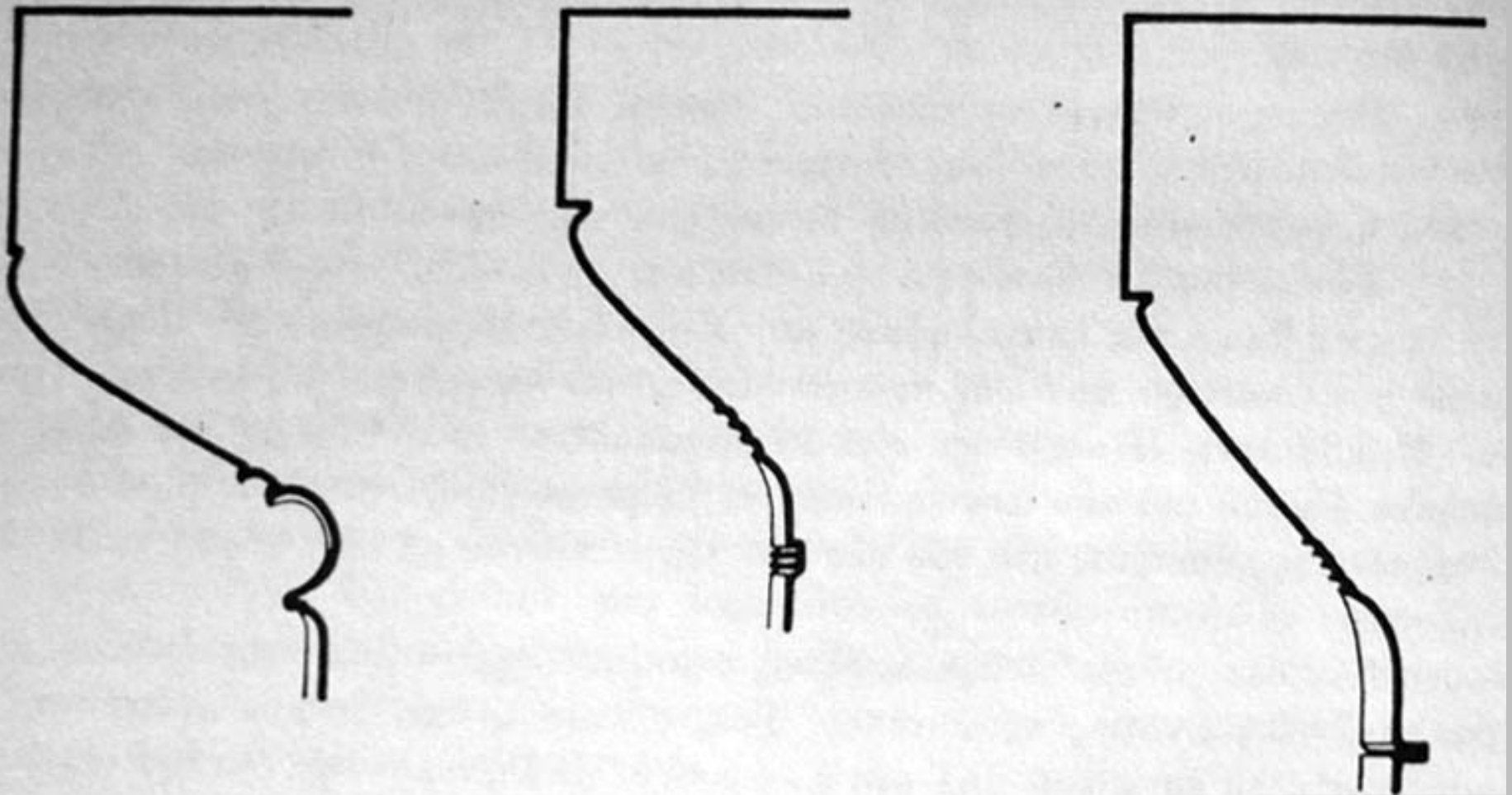

Κάτοψη Ιωνικής ράβδωσης.
Ραβδώσεις με επίπεδη απόληξη.
Αναλογία βάθους προς πλάτος 1 προς 3.
(κατά τον Κωνσταντινίδη). Εντονότερη
αντίθεση φωτοσκίασης. Διπλό οπτικό
φράγμα.

Απουσία βάσης στον Δωρικό κίονα. Ραβδώσεις με οξεία απόληξη.

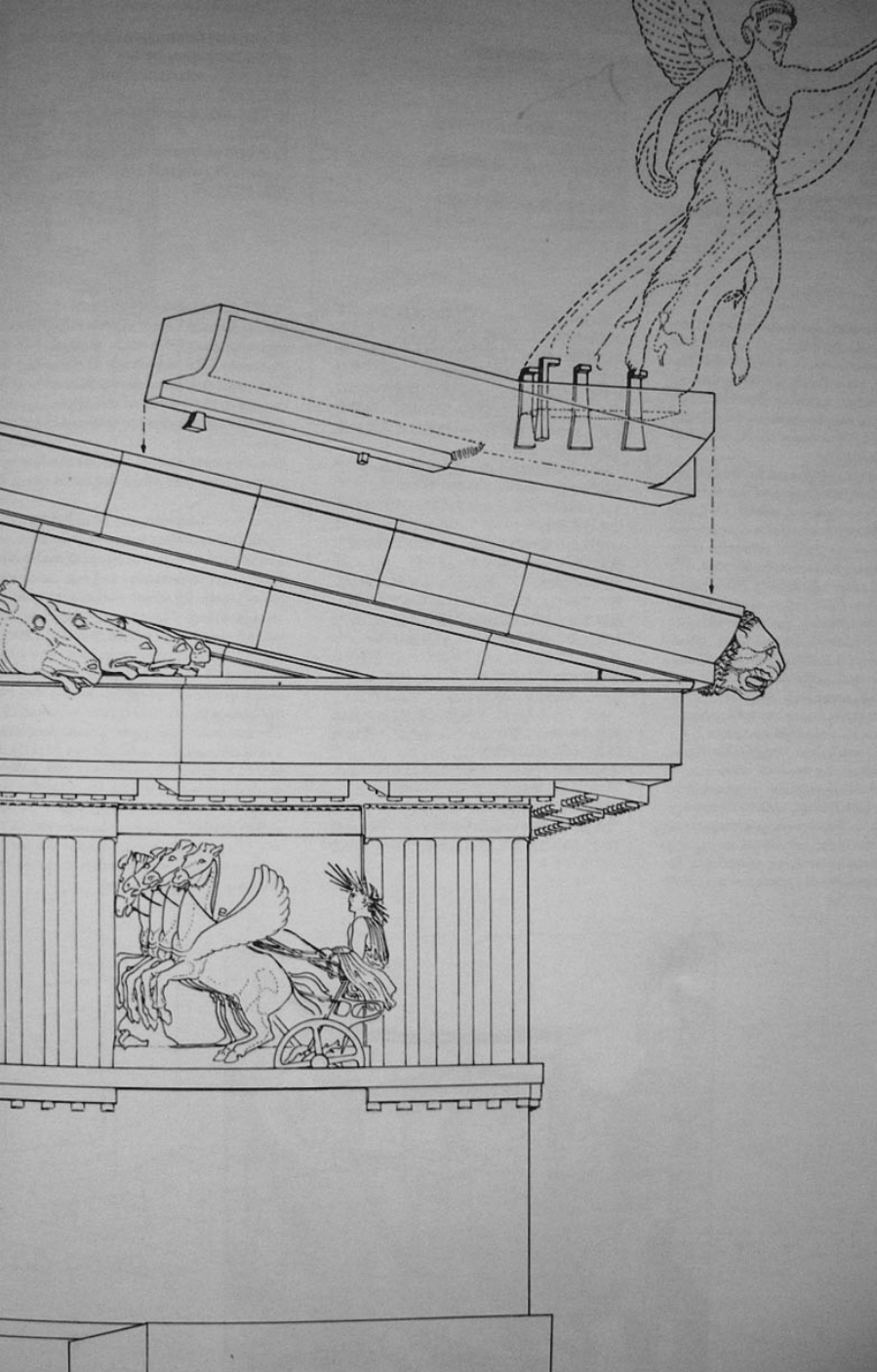

Κιονόκρανο - (Εχίνος, Άβακας)
Η εξέλιξη του Εχίνου στον Δωρικό ρυθμό.
Ανοδική τάση. Αντίσταση.

Δωρικό κιονόκρανο,
Άβακας και Εχίνος
Παρθενώνα.

Η διαγώνια ένταση
θεμελιώδης για την
αίσθηση της
ανύψωσης του
φορτίου.

Απαλή Κλίση 13 μοιρών.
Αέτωμα. Ακρωτήριο. Γείσο.
Ο χαρακτήρας αναδύεται από αφαιρετικές
αντιληπτικές έννοιες.

Χαρακτηριστικά στοιχεία του δωρικού στυλ.

Απαλή Κλίση Στέγης.

Γραμμές κατακόρυφες και Οριζόντιες.

Έμφαση στο γραμμικό χαρακτήρα.

Κίονας ανεξάρτητος.

Ραβδώσεις στον κορμό του κίονα με ρηχές αναλογίες (1:6).

Αιχμηρή απόληξη της ράβδωσης.

Απουσία βάσης στον κίονα που κάνει την σχέση του με το δάπεδο πιο άμεση.

Στοά πίσω από τον κίονα για την δημιουργία σκοτεινού φόντου.

Χειρισμός του φωτός για τονισμό της έκφρασης.

Αρθρωτή κατασκευή χωρίς κονιάματα.

Έμφαση της άρθρωσης και στην έκφραση της μορφής.

Ελαφρές εκλεπτύνσεις για αισθητική έκφραση.

Προτεραιότητα της αισθητικής έναντι της χρήσης.

Χαρακτηριστικά στοιχεία του ιωνικού στυλ.

Απαλή Κλίση Στέγης.

Γραμμές κατακόρυφες και οριζόντιες.

Γραμμικός χαρακτήρας με έμφαση στις ταινίες.

Κίονας ανεξάρτητος.

Κομψές αναλογίες 1:8 στον κορμό του κίονα

Ραβδώσεις στον κορμό του κίονα με πιο βαθιές αναλογίες (1:3).

Απόληξη της ράβδωσης σε επιφάνεια.

Στοιχεία κομψότητας στο κιονόκρανο με έλικες που μοιάζουν με βοστρύχους.

Έπαρξη βάσης στον κίονα που κάνει τον συσχετισμό με το δάπεδο πιο έμμεσο και αποστασιοποιημένο.

Στοά πίσω από τον κίονα για την δημιουργία φόντου.

Χειρισμός του φωτός για τονισμό της έκφρασης.

Αρθρωτή κατασκευή χωρίς κονιάματα.

Έμφαση της άρθρωσης και στην έκφραση της μορφής.

Ελαφρές εκλεπτύνσεις για αισθητική έκφραση.

Προτεραιότητα της αισθητικής έναντι της χρήσης.

Πρώτη
Εκκλησία
Ενωτικών
(Unitarian-
Universalist),
πόλη του
Ρότσεστερ,
Νέα Υόρκη,
Louis I. Kahn

Εικ. 3. Πρώτη Εκκλησία Ενωτικών, πόλη του Ρότσεστερ, Νέα Υόρκη, Louis I. Kahn.

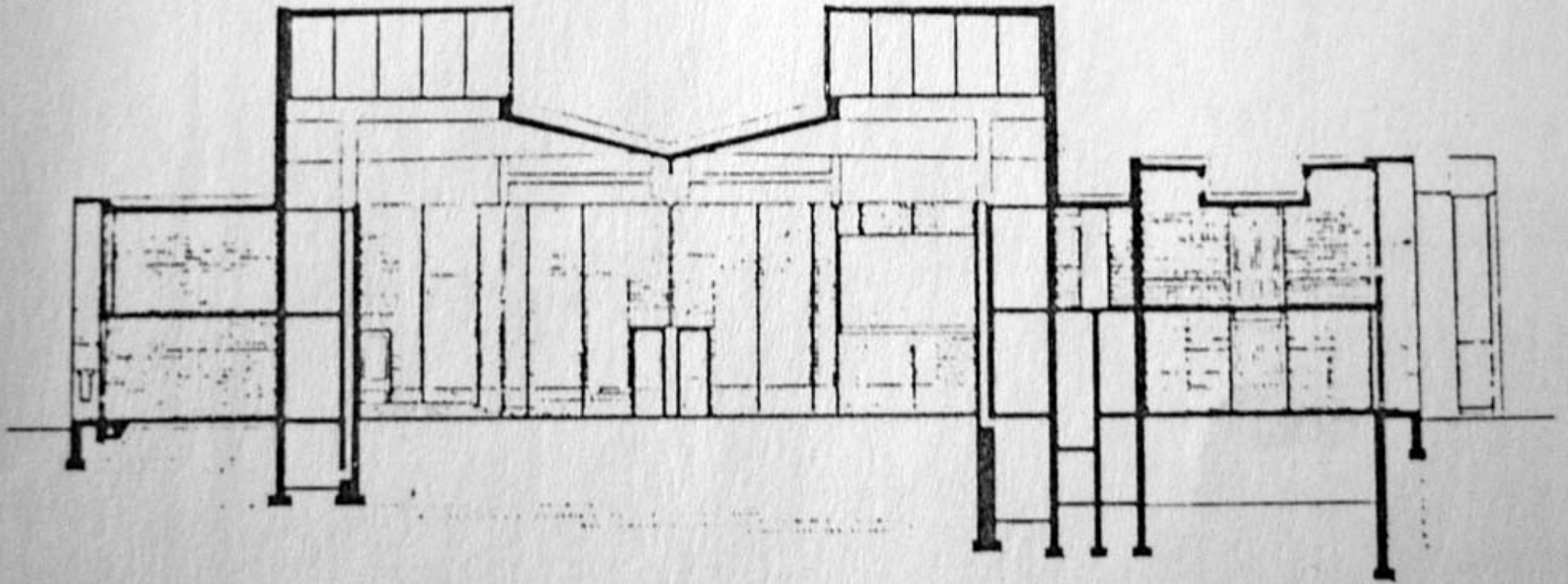
Fig.6. Κάθε όγκος (το κενό) έχει αναλογίες Δωρικού κίονα χωρίς βάση.

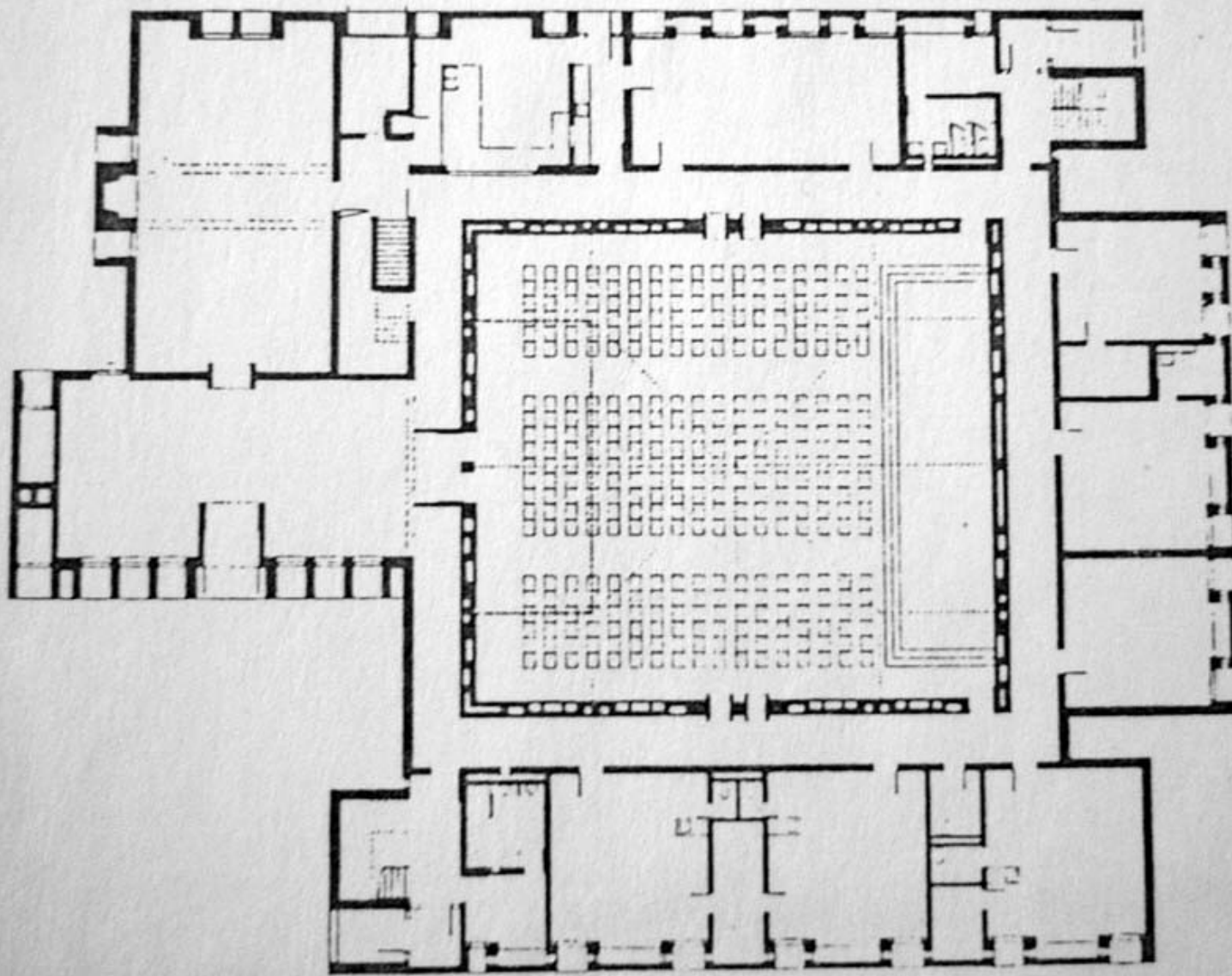

Η ύψη του κιονόκρανου

Πρώτη Εκκλησία Ενωτικών, πόλη του Ρότσεστερ, Νέα Υόρκη. Πλάγιες γραμμές στην μέση - 13° κλίση.²⁵

Κάτοψη. Πρώτη Εκκλησία Ενωτικών, Ρότσεστερ Ν. Υόρκης. Louis I. Kahn

Δωρική Αισθητική.

Διατηρούνται ορισμένα στοιχεία σχέσεων και αναλογιών που θυμίζουν απόμακρα τον δωρικό ρυθμό.

Βασικές αισθήσεις που αναδύονται από τον δωρικό ρυθμό.

Αισθήσεις μετατρέπονται σε έννοιες όπως αυστηρότητα, λιτότητα, αμεσότητα.

Τέτοιες αισθητικές έννοιες μεταγράφονται σε άλλες μορφικές εκφάνσεις.

Πιθανώς σε αίσθηση του υλικού (όπως του εμφανούς σκυροδέματος) ή σε παιχνίδι φωτός σκιάς.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

1. Λάββας Γεώργιος, Επίτομη Ιστορία Αρχιτεκτονικής, University Studio Press
2. Χαραλαμπίδης, Άλκης, Ιστορία της Τέχνης του 20ου Αιώνα, τόμος 3.

Τα έργα τέχνης που εμφανίζονται στην παρουσίαση ανήκουν στο Δημόσιο Κτήμα (Public Domain).

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ιάκωβος Ποταμιάνος.
«Ιστορία της Αρχιτεκτονικής και των Στυλ. Κλασική Αρχιτεκτονική- Δωρικός
ρυθμός». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://opencourses.auth.gr/courses/OCRS341/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Άννα Μπίσμπα
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

